

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,

ректор _____ Віктор БОГОМОЛОВ

« 28 » _____ грудня 2022 року

ПРОГРАМА

**вступного випробування з іноземної мови для участі в конкурсі на
вступ до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії**

Харків 2022

ЗМІСТ

Загальні положення	3
Загальна характеристика основних складових іспиту	3
Перелік тем для тестування	5
Пояснювальна записка до тестів	9
Рекомендована література для підготовки до іспиту	10
Критерії оцінювання відповіді вступника	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вступного іспиту з іноземної мови є оцінка рівня знань вступників для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії.

Програма вступного іспиту з іноземної мови складена на підставі освітньо-професійних програм підготовки фахівців ступеня магістра в обсязі, який відповідає рівню B1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Загальна характеристика основних складових іспиту

Вступний іспит з іноземної мови для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста **проводиться у формі тестування.**

Користування довідковою та допоміжною літературою не передбачено.

Об'єктом контролю є сформованість у вступників іншомовних компетенцій, які сприятимуть їх ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ.

Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовних комунікативних компетенцій уніфікується за видами і формами виконання та враховує особливості англійської, німецької та французької мов.

Іспит складається зі ста тестових завдань, які перевіряють знання граматики, лексики, навиків читання та письмового мовлення.

Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках мовлення та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначеним у програмах з іноземної мови освітньо-професійних програм підготовки фахівців ступеня магістра.

Контроль **граматичної та лексичної компетенції (використання мови)** передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно обирати і формувати лексичні одиниці та

граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань.

За допомогою тестування оцінюється рівень розуміння іноземної мови, уміння вступника узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами, аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту, розуміти логічні зв'язки у тексті.

Вступник повинен розуміти автентичні тексти; знаходити та аналізувати необхідну інформацію, робити висновки з прочитаного; розуміти намір автора, виділяти головну думку/ідею, диференціювати основні факти і другорядну інформацію; аналізувати і зіставляти інформацію, розуміти логічні зв'язки між частинами тексту.

Вступник повинен писати у стандартному форматі деталізовані завдання з високим ступенем граматичної коректності, ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій у процесі писемного спілкування, писати вступ/висновки, організовувати текст як послідовність абзаців та користуватися логічними сполучниками для поєднання абзаців в єдиний текст.

Типи завдань:

- вибір однієї правильної відповіді (множинний вибір);
- постановка питань;
- використання необхідної форми дієслова;
- переклад з рідної мови іноземною;
- написання власного письмового висловлювання.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ

Перелік граматичних тем для тестування

Тестуванням з граматики перевіряються граматичні навички вступників у межах програмного матеріалу з іноземної мови освітньо-професійних програм підготовки фахівців ступеня магістра.

Англійська мова

Морфологія

1. Іменник. Визначення і класифікація іменників. Рід іменників. Число іменників. Синтаксичні функції іменників у реченні. Прийменники, еквівалентні українським відмінкам.
2. Артикль. Означений, неозначений. Основні правила вживання.
3. Прикметник. Класифікація, синтаксичні функції прикметників. Способи утворення ступенів порівняння прикметників. Звороти типу: as...as, not so...as, the more...the better.
4. Числівник, його види (кількісні, порядкові) і їх утворення.
5. Займенник, його види (особові, вказівні, питальні, зворотні, підсилювальні, присвійні, сполучні, взаємні, неозначені, заперечні, кількісні).
6. Дієслово, його форми, часи (Indefinite tenses, Continuous tenses, Perfect tenses, Perfect-Continuous tenses), стан (Active, Passive), модальні дієслова та їхні еквіваленти, неособові форми дієслова: інфінітив, дієприкметник, герундій, конструкції з неособовими формами дієслова. Умовний спосіб дієслова. Узгодження часів.
7. Прислівник, його види (місця, часу, способу дії, ступеня, причини, мети, наслідку), ступені порівняння та синтаксичні функції.
8. Прийменник. Відповідність англійських прийменників українським відмінкам: родовому, давальному, знахідному, орудному, місцевому.
9. Сполучник, його види. Місце сполучників у реченні. Складні сполучники.

Синтаксис

1. Поняття про речення. Прості і складні речення. Розповідні, питальні, спонукальні. Порядок слів в англійському реченні. Головні та другорядні члени речення. Конструкція *there + to be*. Пряма та непряма мова.

2. Багатокомпонентні номінативні та атрибутивні словосполучення.

Німецька мова

Морфологія

1. Іменник. Визначення і класифікація іменників. Рід іменників. Число іменників. Синтаксичні функції іменників у реченні. Прийменники, еквівалентні українським відмінкам.

2. Артикль. Означений, неозначений. Основні правила вживання.

3. Прикметник. Класифікація, синтаксичні функції прикметників. Способи утворення ступенів порівняння прикметників. Звороти типу: *so...wie, nicht so...wie*.

4. Числівник, його види (кількісні, порядкові) і утворення.

5. Займенник, його види (особові, вказівні, питальні, зворотні, присвійні, сполучні, неозначені, заперечні, кількісні).

6. Дієслово, його форми, часи (*Präsens, Imperfect, Perfect, Futurum, Plusquamperfect*), стан (*Activ, Passiv*), модальні дієслова та їхні еквіваленти, неособові форми дієслова: інфінітив, дієприкметник, конструкції з неособовими формами дієслова. Умовний спосіб дієслова. Узгодження часів.

7. Прислівник, його види (місця, часу, способу дії, ступеня, причини, мети, наслідку), ступені порівняння та синтаксичні функції.

8. Прийменник. Відповідність німецьких прийменників українським відмінкам: родовому, давальному, знахідному, орудному, місцевому.

9. Сполучник, його види. Місце сполучників у реченні. Складні сполучники.

Синтаксис

1. Поняття про речення. Прості і складні речення. Розповідні, питальні, спонукальні. Порядок слів в німецькому реченні. Головні та другорядні члени речення. Конструкція *gibt es*. Пряма та непряма мова.

2. Багатокомпонентні номінативні та атрибутивні словосполучення.

Французька мова

Морфологія

1. Іменник. Визначення і класифікація іменників. Рід іменників. Число іменників. Синтаксичні функції іменників у реченні.

2. Артикль. Означений, неозначений. Частковий артикль. Артикль перед власними назвами, перед назвами місяців, днів тижня. Відсутність артикля.

3. Прикметник. Класифікація: якісні та відносні прикметники. Рід прикметників. Число прикметників. Узгодження прикметників. Ступені порівняння прикметників. Місце прикметника. Синтаксичні функції прикметників. Займенникові прикметники: вказівні, присвійні, питальні, відносні, неозначені.

4. Числівник, його види (кількісні, порядкові) і утворення.

5. Займенник. Особові самостійні займенники. Особові несамостійні займенники. Адвербіальні займенники «en» та «у». Зворотні займенники. Вказівні, присвійні, відносні, питальні, неозначені займенники.

6. Дієслово. Види дієслів. Три групи дієслів. Дійсний спосіб дієслів. Часи дійсного способу (прості, складні). Узгодження часів дійсного способу. Наказовий спосіб. Умовний спосіб. Subjonctif: його форми та вживання. Активний та пасивний стан. Займенникові дієслова. Безособові дієслова. Неособові форми дієслова: інфінітив, дієприкметник, герундій.

7. Прислівник. Види прислівників (прислівники місця, часу, способу дії, ступеня, причини, мети, наслідку). Утворення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Синтаксичні функції: місце прислівника в реченні. Ствердження та заперечення. Обмежувальний вираз «ne ... que».

8. Прийменник. Відповідність французьких прийменників українським відмінкам: родовому, давальному, знахідному, орудному, місцевому. Особливості вживання прийменників у французькій мові.

9. Сполучник, його види (прості, складні). Сполучники сурядності та підрядності. Місце сполучників у реченні.

Синтаксис

1. Поняття про речення. Прості і складні речення. Розповідні, питальні, спонукальні. Порядок слів у французькому реченні (розповідному та питальному). Головні та другорядні члени речення. Виділення окремих членів речення. Пряма та непряма мова.

2. Багатокомпонентні номінативні та атрибутивні словосполучення.

Перелік тем для письмового мовлення

1. Автобіографічні відомості.
2. Ваша освіта, професія, остання посада, обов'язки.
3. Ваша сфера спеціалізації та наукові інтереси.
4. Розвиток галузі промисловості, у якій Ви спеціалізуєтесь.
5. Видатні діячі галузі промисловості, у якій Ви спеціалізуєтесь.
6. Важливість знання іноземних мов для професійного спілкування.
7. Навчальний заклад, який Ви закінчили.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ІСПИТУ

Екзаменаційний білет для письмового тестування містить 100 питань та поділяється на шість частин:

1. Тест з граматики та лексики на множинний вибір. Кількість питань – 30.
2. Постановка питань до речення – 5 питань.
3. Вибір правильної форми дієслова – 20 дієслів.
4. Розуміння прочитаного тексту та заповнення пропусків правильними лексичними одиницями – 10 одиниць.
5. Переклад з рідної мови іноземною – 15 речень.
6. Написання есе стосовно майбутнього наукового дослідження абітурієнта (120-180 слів).

У питаннях **1–30** подаються речення із пропусками. Завдання полягає в тому, щоб вступник заповнив пропуски в реченнях одним із наведених варіантів, використовуючи запропоновані слова або словосполучення.

У питаннях **31–35** завдання полягає в тому, щоб вступник побудував питання до пропонованого речення.

У питаннях **36–55** завдання полягає в тому, щоб вступник заповнив пропуски в реченнях дієсловом у правильній формі відповідно до норм граматики.

У питаннях **56–65** завдання полягає в тому, щоб вступник заповнив пропуски в тексті відповідними лексичними одиницями.

У питаннях **66–80** завдання полягає в тому, щоб вступник переклав речення іноземною мовою.

Питання на володіння письмом (81–100) передбачають написання власного письмового висловлювання.

Рекомендована література для підготовки до іспиту

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання. – К. : Ленвіт, 2003. – 260 с.
2. Програма з англійської мови для професійного спілкування. – К. : Ленвіт, 2005. – 108 с.

Література з англійської мови

1. Саєнко Н.В., Понікаровська С.В., Новікова Є.Б. English Grammar and Everyday Speaking Course: навчальний посібник. Харків: ХНАДУ, 2017. 236 с.
2. Тучина Н. В. A Way to Success / Н. В. Тучина, И. В. Жарковская, Н. А. Зайцева. – Х. : Фолио, 2004. – 416 с.
3. Черноватий Л.М., Карабан В. І. та ін. Практична граматики англійської мови з вправами: Базовий курс: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 248 с.
4. BBC Learning English [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/index.html>
5. Swan Michael. Practical English Usage / M. Swan. – Oxford: University Press, 2014. – 658 p.

Література з німецької мови

1. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О., Зеленко Т.Д. Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 400 с.
2. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Наumenко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 592 с.

3. Лукашова Л. В. Збірник вправ з граматики німецької мови для студентів 1 – 5 курсів усіх спеціальностей всіх форм навчання. Частина 2 / Лукашова Л. В., Курінна С. Д. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 58 с.

4. Німецька мова: Граматичний довідник. Вид. 2-е, виправ. і доп. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. - 208 с.

6. Achilles U. Marktplatz. Deutsche Sprache in Wirtschaft / U. Achilles, D. Klause, W. Pleines. – DW–CDC–DIHT, 1998. – 187 S.

Література з французької мови

1. Крючков Г. Г. Прискорений курс французької мови / Г. Г. Крючков, М. П. Мамотенко и др. – К. : Вид. А.С.К., 2010. – 384 с.

2. Справочник по грамматике французского языка / сост. Е. С. Коцюба, Л. П. Метелина. – Х. : Вид. "ИНЖЕК". – 2005. – 174 с.

3. Beaucire Francis. Les transports publics et la ville. Paris. Nathan. 1996. 132 p.

4. Charnet C. Rédiger un résumé, un compte rendu, une synthèse / C. Charnet, J. Robin-Nipi. – Paris : Hachette, 2003. – 95 p.

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповіді вступника на вступному іспиті з іноземної мови для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії

Проведення вступного іспиту засноване на письмовому контролі без використання довідкової й допоміжної літератури.

Результати вступного іспиту оцінюються за шкалою від 0 до 100 балів.

Загальна оцінка за вступний іспит з іноземної мови є сумою балів, яка складається з балів, виставлених за відповіді на кожне з питань для письмового тестування. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в один бал.

Загальна оцінка від 0 до 59 балів вважається незадовільною .

Розробник (и):

професор, д. п. н.

Наталія САЄНКО

19 грудня 2022 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри

Протокол № 7 від «28» грудня 2022 р.

Погоджено

Завідувач аспірантурою

(підпис) Людмила ПРОНІНА
(прізвище та ініціали)

2022 року